

Kinderen DERDE WERELD

EDITORIAAL

Het jaar is alweer bijna voorbij. Wat vliegt de tijd toch snel! De laatste maanden waren erg druk voor onze vereniging, met het aanzienlijke werk voor de administratieve overheid en de voorbereiding van verschillende geplande evaluaties van onze projecten en zendingen op het terrein. Onlangs terug van een werkbezoek in Oeganda, waar we sinds meerdere jaren een project lopen hebben in Kampala met steun van de Belgische overheid – die we bij deze nog eens willen bedanken – alsook een nieuw project in de sloppenwijken Masese en Soweto van de stad Jinja sinds vorige zomer in samenwerking met een congregatie van katholieke zusters, is deze laatste uitgave van het jaar van ons krantje gewijd aan dit prachtige Centraal-Afrikaanse land.

Ondanks de economische groei van de laatste jaren, leeft nog meer dan 32% van de Oegandese bevolking in absolute armoede. De enorme bevolkingsaan-groei – gemiddeld meer dan 6 kinderen per vrouw – helpt uiteraard niet om de ergste armoede te bannen. De in februari opnieuw herkozen president Museveni slaagt er maar niet in het peil van de levensomstandigheden van zijn volk op te trekken. Onderwijzers en leraren worden niet of veel te weinig betaald. De regering belooft beterschap, maar schaft ondertussen peperdure straaljagers aan... Die aankoop zou gebeurd zijn op aanraden van wijlen Kaddafi, een goede persoonlijke vriend van de president wiens steun aan het land niet ongemerkt blijft. Ook het aanpassen van de grondwet, om opnieuw te kunnen worden verkozen na een termijn van inmiddels bijna 26 jaar, zou door hem werden ingegeven... vernamen we daar uit goede bron.

In Afrikaanse landen wordt zeer verdeeld gereageerd op de dood van de Libische dictator Kaddafi. Die werd in 2008 door collega-leiders nog uitgeroepen tot 'Koning der Koningen' vanwege zijn inspanningen voor vergaande samenwerking tussen Afrikaanse landen, maar had ook vele tegenstanders op het continent. Kaddafi steunde in het verleden met 'zijn' oliedollars een lange reeks rebellenbewegingen en bevriende dictators, die verantwoordelijk waren voor de dood van

miljoenen mensen. Zo kon Idi Amin, die in de jaren '70 een bloedbad aanrichtte als dictator van Oeganda, rekenen op wapens en geld uit Libië. Amin vond na de val van zijn bewind in 1979 een veilig heenkomen in Libië.

Het volk wordt kwaad en ongeduldig en begint meer en meer te protesteren en te demonstreren voor betere lonen, meer werk, minder corruptie – zoals in veel Afrikaanse landen ook hier een echte plaag – en tegen de sterk gestegen voedselprijzen. Oppositieleden werden onlangs stevig aan banden gelegd en zelfs gewelddadig het zwijgen opgelegd. De honger is er erg gestegen, en natuurlijk zijn de grootste slachtoffers opnieuw de kinderen, en vooral de meisjes.

Maar al bij al blijft Oeganda betrekkelijk stabiel, wat interventies toelaat en echte kansen op ontwikkeling voor de kinderen en jongeren schept.

Beste vrienden, Opnieuw een jaar loopt ten einde, nog een jaar... We zijn er gelukkig om, want velen zullen het om verschillende redenen niet halen, ziekte, oorlog, ongelukken... Dus laat ons op dit ogenblik blij zijn en ondertussen denken aan hen! Tradities hebben die mooie eigenschap dat ze ons verplichten om automatisch, bijna instinctief, vrijgevig te zijn en positieve aangename wensen te doen aan de mensen die ons omgeven. Ze zijn dus nuttig voor ons, want ze bezorgen in ons hart, al is het maar voor een moment, een magische zalf die onze dagelijkse zorgen en gewoontelijke commernissen wegneemt, om ons te doen denken aan anderen.

Dat dit eindejaar u blijde en gelukkige momenten bezorgt bij het terugzien van uw familieleden, uw vrienden en allen van wie u houdt. Voor zij die eenzaam zijn of lijden wens ik dat het nieuwe jaar toelaat hun zorgen te doen verdwijnen. Onze hartelijke dank voor uw morele en financiële steun, en onze beste wensen voor 2012. Tot volgend jaar... ■

*Johanna Vandamme
Algemeen secretaris*

TWEEMAANDELIJKS NR 75
NOVEMBRE – DÉCEMBRE 2011

GEDACHTE

Niemand is
zo arm dat hij
niets kan geven,
of zo rijk
dat hij niets kan
ontvangen.

Helder Camara

In het kort in dit nummer

- | Editoriaal
- | Een kritische kijk op het gratis onderwijs in Oeganda
- | Het verhaal van Ivan...
- | KDW in rouw
- | Honger

Een kritische kijk op het gratis onderwijs in Oeganda

President Museveni introduceerde gratis lager onderwijs voor alle kinderen in 1997. Tien jaar later deed hij dat eveneens voor het secundair onderwijs. Maar wat leveren die maatregelen op voor de ontwikkeling van het land en de bevolking?

Overbevolkte klassen van 80 kinderen en meer zijn geen uitzondering. De kinderen zitten dikwijls gewoon op de

grond, bij gebrek aan schoolbanken, hebben meestal geen boeken of schoolgerief... De leraar is heel dikwijls afwezig want onderbetaald, of helemaal niet betaald, en dus genoodzaakt er bijkomende jobs op na te houden om te overleven. Het gros van de leerlingen op een gratis basisschool kan niet lezen, schrijven en rekenen.

Er wordt in Oeganda gekozen voor een politiek in het onderwijs van: "quantity, equaty, quality", of "hoeveelheid, gelijkheid, kwaliteit". In die volgorde dus.

Maar de Milleniumdoelstelling nummer 2 wordt in 2015 zeker gehaald, in tegenstelling tot veel andere Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara. Dat schoolverlaters analfabeet zijn wordt voor het gemak vergeten. Voor veel Oegandezen, vooral de ouderen, is de president een toffe peer die zo terug mocht worden verkozen begin 2011. Voor veel jongeren echter is het hoog tijd voor verandering. Wat mij tijdens mijn werkbezoek van begin november opgevallen is, zijn de massa's vrouwen en kinderen aan het werk. Vrouwen doen het zware werk met de hakschop op de velden, dikwijls met een kind op de rug. Vroeger was dat mannenwerk. Mannen zijn in grote delen van het land lui geworden en drinken van 's morgens vroeg het goedkope lokaal gebrouwen gierstbier. Met de dronkenschap neemt ook de luiheid toe. Waarom nog werken wanneer de kinderen gratis naar school kunnen en ook de eigen bijdrage in de dokterskosten weggevalen is?

Het systeem van gratis onderwijs en basisgezondheidszorg is eigenlijk de democratie ondergraven want, wat kan je gaan zeuren over iets dat je in de schoot geworpen werd? Een pervers neveneffect van dat gratis onderwijs is dat het ook de kloof tussen arm en rijk vergroot. Want kinderen van welgestelde Oegandezen gaan naar private scholen en krijgen kwaliteitsvol onderwijs. Ze kunnen bijgevolg ook beroep doen op de beurzen die de staat verschaft om verder te studeren. Die beurzen zijn gebaseerd op kennis en enkel die rijkere kinderen komen bijgevolg nog in aanmerking. Waar vroeger ook pientere kin-

deren uit arme gezinnen deze steun konden genieten...

Is dit blaming the victim, zoals hulporganisaties zullen zeggen? Een beetje, voor zover de victim zelf wat aan zijn lot kan doen. Wie niet vooruit wil, is niet te helpen. Tegelijkertijd is de arme Afrikaan onderdeel van een systeem dat geen goede voorwaarden biedt voor breed gedragen ontwikkeling. Waarom zou je meer verbouwen als alle overwinst naar neven en broeders gaat die hun deel komen opeisen? Waarom je kind laten doorleren als banen worden verdeeld onder de kliek die aan de macht is?

Hier komen wij zelf in beeld. Dat op het Oegandese platteland mannen ophouden met werken, komt onder meer door het Belgische beleid.

Zonder de geldoverdrachten aan de regering, van België en andere donoren, had Museveni nooit de lokale belastingen kunnen afschaffen. De vergoedingen voor onderwijs en gezondheidszorg net zomin. En de gevolgen reiken verder dan beroerde publieke goederen en een lamme bende op het platteland. Wij ondermijnen Oeganda's proces van democratisering van binnenuit. Zonder belasting namelijk geen democratie. De politicus of bestuurder die belastinggeld uitgeeft, zal zich moeten verantwoorden.

En verantwoording afleggen is voor een democratische ordening cruciaal. ■

Het verhaal van Ivan...

Verhaal opgetekend door KDW tijdens het werkbezoek begin november

Ivan is een Oegandese jongen van 13 jaar oud. Vijf jaar geleden al verloor hij, net als zijn 3 broertjes en zusjes, zijn beide ouders door de vreselijke dodelijke ziekte AIDS. Ivan belandde toen op straat en werd na enkele maanden opgenomen in het UCC centrum, waar hij een 7-tal maanden verbleef in afwachting van zijn hereniging met zijn familie in Jinja, een industriestad op 80 kilometer van Kampala. Ivan volgde met veel ijver en plezier de opleiding "lassen

en metaalbewerking" in het centrum, ondanks zijn erg jonge leeftijd. Josephine, sociaal-assistente bij UCC, vond een tante die bereid was de 4 kinderen op te nemen in haar familie in Jinja. De vrouw heeft zelf 4 kinderen en staat er alleen voor: haar man verliet haar enkele jaren terug voor een nieuwe jongere vrouw in Kampala. Ze overleeft met een schamel loontje dat ze verdient door te hakken op andermans veld of tuin. Maar ze stuurde resoluut Ivan naar

school. De jongen kon zich echter niet meer aanpassen en droomde ervan zijn opleiding "lassen" verder te zetten in een instituut in Jinja, om zo snel mogelijk geld te kunnen verdienen en zijn tante en de andere kinderen te kunnen helpen. Ivan werd overal geweigerd, hij was nog te jong voor de opleiding. Ivan liep onlangs terug weg van de familie en (over)leeft weer in de straten van Jinja. Vermoedelijk probeert hij terug te keren naar UCC in Kampala, om zijn droom waar te kun-

Honger is een hardnekkige tiran. Drie maal daags komt hij zijn loon eisen. Het is altijd het volle loon, met minder weigert hij koppig vrede te nemen en zijn folteringen zijn gruwelijk. Alle overlevenden van concentratiekampen met wie ik ooit sprak zeiden: honger behekt je, honger beheerst je kleinste gedachten, honger is altijd je baas. Je vlees, je bloed, je vel over je beenderen, je hersens, het is allemaal gemaakt van één en dezelfde harde, grauwe substantie: honger.

Achthonderdvijftig miljoen magen op onze wereld zijn onderworpen aan de wreedste aller heersers: honger. Dat is één maag op zeven. En dan te bedenken dat het doodsimpel is de tiran te verbannen. Je neemt een bord, scheidt het vol en eet. Daar kan de schurk niet tegen, hij heeft geen weer, hij moet op de vlucht, ijlings. En er zijn er genoeg, meer dan genoeg, volle borden op de wereld. Er is, zoals het liedje zingt, genoeg voor ieder-

een. En toch krijgt niet iedereen genoeg. Hoe zou het zijn als ik mijn kleindochter haar lievelingspuddinkje voer, lepel voor lepel, en naast de stoel stond een graatmager kind verlangend toe te kijken. Hoe zou dat zijn?

Door Geert Van Istendael

Op 23 oktober heeft Bernard Bersier ons verlaten na een kortstondige ziekte. Hij was voorzitter van onze vzw gedurende vele jaren. Sinds ongeveer 5 jaar verliet hij zijn professionele loopbaan bij Kinderen Derde Wereld. Maar met veel goede wil, zijn grondige dossierkennis en zijn vriendschap steunde hij de NGO nog steeds.

Grote voorstander van een rechtvaardiger wereld, laat hij ons een boodschap na, een getuigenis van een persoonlijkheid compleet gewijd aan ontwikkeling, van geordend werk bij het behandelen van de dossiers, van doortastendheid bij het oplossen van moeilijke kwesties. Hij kon zich ook in een "heilige woede" ontsteken om rechtvaardige zaken te verdedigen. We willen onze sympathie betuigen aan zijn echtgenote, zijn familie en zijn vele vrienden. Zijn begrafenis vond plaats in Fribourg, in Zwitserland.

Wanneer u een gift doet, noteert KDW uw gegevens in haar database om u beter te informeren. Conform de wet van 8 september 1992 over de bescherming van de privacy, staat het u vrij om die gegevens te consulteren, te veranderen of te laten schrappen. We spelen uw gegevens niet door aan andere organisaties.

Indien U ons regelmatig wil helpen en manuele betalingen vermijden, nodigen wij U uit onderstaand formulier met bestendige opdracht af te geven aan uw financiële instelling :

.....

Gelieve maandelijks de som van.....€ te willen overschrijven van mijn rekeningnr ..... ten gunste van het nummer **BE57 000 0039999 35** van Kinderen Derde Wereld, Albertinaplein 2, 1000 Brussel.

Ik behoud het recht om deze bestendige opdracht te herroepen of te wijzigen.

Naam .....Voornaam.....

Straat .....Nummer .....

Postnummer .....Gemeente.....

Datum .....Handtekening .....

Zoals al meegedeeld, bedraagt het minimum bedrag om te genieten van een fiscaal attest sinds 1 januari, de som van 40 €. Er resten u bijgevolg nog slechts enkele weken om een bijkomende schenking te doen om aan die vereiste te voldoen voor het einde van het jaar 2011. Bij twijfel over de stand van zaken betreffende uw giften, kunt u Danielle Kegels contacteren op het nummer 03 233 44 34 of per E-mail: kdw.etm.antwerp@skynet.be

Medewerking

| Louise Claeys BouÛaert
| Josephine Namujumbi
| Marilyn Shipman
| Johanna Vandamme

Logo

| Slava P. Bersier

Vertaling

| Danielle Kegels

Coördinatie en correctie

| Johanna Vandamme

Indien U een schenking wil doen bij testament, gelieve ons te contacteren op onze burelen of contact te nemen met de notaris van uw keuze.

P.C.R. BE57 000 0039999 35
van de V.Z.W. KINDEREN DERDE WERELD
Albertinaplein 2 -1000 Brussel - Tel. 02 503 11 53 - Fax 02 513 20 66
E-mail : etm.kdw.brussels@skynet.be - www.kinderenderdewereld.be